

NIEUWSBRIEF
WINTER
2017/2018

**GOED
INKOMEN
DANKZIJ SKIT**

**WERKEN IN EEN
BESCHERMDE
OMGEVING**

**BIJZONDERE
SAMENWERKING
IN OEGANDA**

**ELIZABETH
NJERI UIT KENIA
VERTELT**

VOORWOORD

2017 was ons Jubileumjaar. 30 jaar Tools To Work hebben we uitgebreid gevierd met onze medewerkers, onze zakenpartners en de bezoekers van onze werkplaats. We hielden twee open dagen, hesen een nieuwe vlag, gaven een jubileumnummer uit en proostten met elkaar op een mooie toekomst.

Een toekomst die we verder uit gaan bouwen met arbeidsfit-trajecten zodat we nog meer mensen kunnen helpen om weer een plek te vinden op de arbeidsmarkt. Ook met onze partners in Afrika hebben we mooie projecten op stapel staan, waaronder uitbreiding van de TOOLBANK. Een programma waarin studenten al tijdens hun opleiding een

machine of gereedschap kunnen aanschaffen, zodat ze na afronding van hun training gelijk aan de slag kunnen.

Eind 2017 heeft het bestuur van Tools To Work versterking gekregen. Dhr. Hans Ruts komt het bestuur met raad en daad bijstaan. Hans Ruts heeft in zijn arbeidzaam leven als commercieel directeur van een groot Nederlands handelshuis, veel van de wereld gezien. Hij kwam ook regelmatig in Afrika en maakte, als leverancier van o.a. landbouwwerktuigen en waterzuiveringsinstallaties, kennis met door de Wereldbank gefinancierde agrarische ontwikkelingsprojecten (Agriculture Industrial Development Schemes).

Deze projecten waren door hun grootschaligheid niet altijd succesvol, in die zin dat het weinig arbeidsplaatsen opleverde voor de lokale bevolking en zelfs de kleinschalige landbouw in de dorpen frustrerde. Op latere leeftijd hield Hans Ruts zich binnen de afvalwereld intensief bezig met recycling en hergebruik-projecten in Nederland en wil met al zijn ervaring graag een bijdrage leveren aan de doelstellingen en missie van Tools To Work.

“De kracht van Tools To Work ligt in de kleinschaligheid en directe contacten in Afrika. Ook het feit dat er geen geld maar gereedschappen om geld mee te verdienen, worden gestuurd maakt een groot verschil”. Met de nieuwe, uitdagende onderwijsprojecten (TOOLBANK) in het verschiep hoopt hij met zijn ervaring een bijdrage te kunnen leveren. *“Ik ben een bestuurder die graag de handen uit de mouwen steekt. In februari 2018 ben ik voor privébezoek in Kenia en zal dan zeker een aantal van de projecten van Tools To Work bezoeken.”*

We heten Hans Ruts van harte welkom.

Team Tools To Work

TOOLS TO WORK, LAANZICHTWEG 101, 4847 SH TETERINGEN
T: +31(0)765810202 / E: INFO@TOOLSTOWORK.NL
WWW.TOOLSTOWORK.NL
KVK: 41104579 / BTW: NL0078.35.334.B01
IBAN: NL82RABO0120063336 / SWIFT/BIC: RABONL2U

IN DIT NUMMER

- URDT biedt perspectief 3
- Bijzondere samenwerking in Oeganda 4
- Goed inkomen dankzij SKIT cursus 5
- Elizabeth Njeri uit Kenia vertelt 8
- Werken in een beschutte omgeving 10

En verder:

- Pilot TOOLBANK
- Projectnieuws
- Stichting Leergeld
- Taal vrijwilliger
- Donateurs
- Containernieuws
- Actie
- Overig nieuws

CONTAINERNIEUWS

Tools To Work heeft in 2017 vijf containers kunnen versturen, vol met gereedschap voor technische scholen in Afrika. De containers zijn verstuurd naar Oeganda, Sierra Leone, Congo en twee naar Kenia. Deze containers mogen nog één keer de zee op, blijven achter in de betreffende landen, en doen dan dienst als cursusruimte of opslagruimte.

COLOFON

Redactie: PR-team Tools To Work

Fotografie: Luitzen Wobma, Wies Kalsbeek, John Wijngaarde, Annelies de Ruiter

Drukwerk: Drukzo

Foto voorzijde: Eliza Training Center Kenia (foto: Wies Kalsbeek)

URDT BIJDT PERSPECTIEF

Tools To Work directeur Luitzen Wobma bracht in september een werkbezoek aan Afrika. In Oeganda bezocht hij URDT (Uganda Rural Development Trust) in Kagadi. Dit trainingscentrum is al sinds 1987 actief op het platte land en leidt jonge schoolverlaters op. Tools To Work heeft vanaf 2009 een samenwerking met dit centrum. Er zijn diverse SKIT-trainingen gegeven (onderhoud en reparatie van naai- en breimachines) en er zijn naaimachines, gereedschap en fietsen geleverd.

Onderwijs en training

URDT heeft meerdere scholen waar jongeren onderwijs kunnen volgen of een technisch vak kunnen leren. De opzet is dat de afgestudeerden hun kennis doorgeven aan ouders, familie en buurtgenoten. Op die manier kan een heel gebied ontwikkeld worden. Daarnaast geeft URDT trainingen op het gebied van milieueducatie, mensenrechten en ondernemerschap. Tenslotte is er een universiteit voor vrouwen waar zij leren hoe zij gemeenschappen kunnen ondersteunen bij het verbeteren van hun leefsituatie. Er worden door URDT veel Artisan groepen (ambachtelijke ondernemers) ondersteund met gereedschap en machines.

Radio

URDT beheert ook The Kagadi Kibale community radio. 90 procent van haar zendtijd wordt besteedt aan voorlichtingsprogramma's. De zender biedt een stem aan de lokale bevolking en geeft informatie over het belang van onderwijs. Ook startende ondernemers kunnen gebruik maken van de radio om hun producten en of diensten aan te bieden. Het radio-station bestrijkt 10 districten en heeft ongeveer 1 miljoen luisteraars. De radio wordt gerund door professionals samen met 100 vrijwilligers waaronder URDT studenten.

Big Brother

Deze Artisan groep bestaat uit jongens (en sommige vaders) die samen een timmerwerkplaats runnen. Zij werken met weinig gereedschap. Ze hebben twee stalen schaven, twee handzagen, wat beitels, een hamer en een haakse slijptol die ze als schuurmachine gebruiken. Er is dringend behoefte aan meer gereedschap. Nu maken ze om de beurt gebruik van de spullen. Ze kunnen met z'n allen een inkomen verdienen uit dit werk. Er is genoeg vraag naar houten producten. Zij willen hun eigen werkplaats gaan uitbreiden.

Creatief

Tone Robs is een uiterst creatieve man. Hij heeft zijn middelbare school niet af kunnen maken door geldgebrek en kwam bij URDT voor hulp. De organisatie hielp hem met een figuurzaagmachine en een bandschuurmachine die van Tools To Work kwamen. Met de machines maakt hij allerlei producten die hij verkoopt. Er werken drie mensen voor hem. Hij wil zijn bedrijf gaan uitbreiden met o.a. een plotterprinter en machines. Een video over Tone Robs zie je op ons youtubekanaal

Gereedschap delen

De eigenaar van Nyakooyo Motorbike repair heeft ook zijn opleiding gehad bij URDT. Daarna is hij zijn eigen zaak begonnen en leidde jonge jongens op. Zij begonnen daarna voor zichzelf. Hij is niet bang voor concurrentie. Hij heeft twee winkeltjes. Hier verkoopt hij onderdelen van bromfietsen en allerlei fietsonderdelen. De jongens die hij heeft opgeleid en nu zelfstandig zijn, halen bij hem de onderdelen die zij nodig hebben. Zijn grote probleem blijkt het gereedschap te zijn wat nodig is voor de reparaties. Met alle twaalf jongens heeft hij 1 gereedschapskist. Als iemand pech onderweg heeft en iemand gaat daar met de brommer naar toe, dan neemt hij de gereedschapskist mee en dan staat de rest zonder gereedschap. Meer gereedschap blijft daarom een grote wens.

In 2018 gaat Tools To Work opnieuw gereedschap en fietsen leveren aan URDT.

TOOLBANK

- In 2015 is gestart met een pilot genaamd 'Toolbank'. Binnen deze pilot krijgen studenten van drie technische scholen de mogelijkheid al tijdens hun opleiding een naaimachine aan te schaffen, middels afbetaling. Daardoor hebben ze na het afstuderen een naaimachine in hun bezit, waarmee ze een inkomen kunnen verdienen.
- In 2016 is de pilot verder uitgewerkt en zijn er fondsen gevonden om van start te gaan. In Kenia zijn drie technische scholen geselecteerd. De lokale overheid van Trans-Nzoia County toont grote betrokkenheid bij de pilot. Ze acht het van belang dat de studenten een machine of gereedschapset hebben, om na hun afstuderen aan de slag te gaan.
- In 2017 is de Toolbank gaan draaien op drie technische scholen in Kenia. De eerste 100 studenten zijn van een gereviseerde naaimachine voorzien. Door commerciële producten te maken tijdens hun praktijklessen op school kunnen zij de naaimachine financieren. De lokale overheid draagt financieel 50% bij om dit systeem van startkapitaal te laten slagen. De studenten werken voor hun machine en kunnen de naaimachine al gebruiken als zij minimaal 25% hebben ingelegd.

Bij dit Toolbank concept hoort ook een SKIT cursus, waarin leerkrachten leren hoe ze de naaimachine kunnen onderhouden en repareren. Zij geven dit weer door aan de studenten. In februari 2018 zal de tweede SKIT cursus gegeven worden.

Er is grote belangstelling voor dit Toolbank concept, ook vanuit andere provincies. Op langere termijn hebben we de ambitie om dit concept verder uit te breiden naar andere vakscholen en beroepsgroepen, denk aan loodgieters, timmermannen, metselaars en automonteurs. Vaktrainingen voor leerkrachten horen daar ook bij. Op dit moment doen we onderzoek naar hoe we dat het beste kunnen gaan aanpakken voor automonteurs. In de volgende nieuwsbrief zult u er meer over lezen.

Bekijk een video over de TOOLBANK op ons Youtubekanaal

BIJZONDERE SAMENWERKING

In het Pakwach-district in Oeganda staat de Pacer Community Polytechnic School. Deze technische school geeft door de overheid erkende vakopleidingen aan jongeren en leidt hen op tot timmerman, metselaar, loodgieter, elektriciën, automonteur of kleermaker. Het schoolgebouw biedt ruimte aan 180 leerlingen, maar door een tekort aan gereedschappen konden er tot 2015 maar 109 studenten geplaatst worden. De overheid betaalt de leerkrachten maar heeft onvoldoende budget om de school te helpen met een betere uitrusting.

De Van Doorn Stichting en Tools To Work hebben zich daarom in 2016 en 2017 samen sterk gemaakt om maximaal rendement uit deze technische school te halen. Samen met de lokale Oegandese organisatie ELECU (Education Local Expertise Center Uganda) zijn middelen, kennis en financiën bijeen gebracht om deze school verder op weg te helpen.

De Van Doorn Stichting stelde een financiële bijdrage beschikbaar, Tools To Work leverde gereedschappen voor het vakonderwijs en ELECU, de lokale organisatie, gaf training en bijscholing aan het management en de leerkrachten van de school. De Van Doorn Stichting heeft er daarnaast voor gezorgd dat voor de meest kansarme jongeren het lesgeld betaald wordt.

Een mooie samenwerking die resulteert in het jaarlijks afstuderen van 160 jongeren. Met een diploma op zak kunnen deze jongeren aan de slag als vakman en daarmee een zelfstandig bestaan opbouwen.

GOED INKOMEN DANKZIJ SKIT-CURSUS

Sinds 2009 geeft Tools To Work cursussen onderhoud en reparatie van naai- & breimachines, de zogeheten SKIT-trainingen. Gedurende twee weken leren cursisten ter plekke hoe een naai- of breimachine precies werkt en hoe je reparaties kunt uitvoeren. De trainingen worden gegeven door deskundige vrijwilligers van Tools To Work, begeleidt met een handboek en een instructievideo. Naai- en breimachines worden volop gebruikt in Afrika. In de meeste landen zijn schooluniformen verplicht en een grote groep mensen haalt een inkomen uit het vervaardigen van deze uniformen en andere kleding.

Diploma

De cursisten ontvangen na goed gevolg een diploma en kunnen aan de slag als monteur. Veel van deze monteurs leiden vervolgens weer anderen op in het onderhouden van naai- en breimachines. Dit komt de levensduur van de machines volop ten goede. Voor de cursus worden kandidaten geselecteerd voor wie de opleiding een aanvulling kan zijn op hun werk.

Eigen zaak

Alex Kagwa volgde in 2010 bij het trainingscentrum URDT in Oeganda een SKIT-cursus en startte daarna zijn eigen onderneming. Als beginnend monteur fietste hij met een tas vol gereedschap van Tools To Work rond in de omgeving van zijn woonplaats. Via het radiostation van URDT liet hij weten wanneer hij in welk dorp te vinden was. De fiets is inmiddels ingeruild voor een bedrijfsauto en dagelijks heeft Alex zo'n 20 tot

40 naaimachines in reparatie. Met vijf werkplaatsen en twee mensen in vaste dienst heeft hij een goed inkomen. Er is voldoende geld om al zijn kinderen te laten studeren. De drie oudste kinderen sluiten volgend jaar zelfs hun studie aan de Makeri Universiteit in Kampala af.

Reparateur

Giovanni volgde in 2015 de SKIT-training en verdient nu zijn brood met het repareren van naaimachines. De werkplaats van de jonge ondernemer is 3 bij 3 meter en staat in Kagada op een bedrijfsverzamelterrein. Giovanni koopt oude naaimachines op en hergebruikt de onderdelen om er weer goed werkende machines mee te maken. Als hij nieuwe onderdelen nodig heeft maakt hij een foto van de defecte spullen en

bestelt ze vervolgens in Kampala. De spullen komen uiteindelijk na een reis van honderden kilometers bij hem terecht. Met dit reparatiewerk en het opleiden van nieuwe onderhoudsmonteurs heeft Giovanni nu een behoorlijk inkomen en kunnen zijn kinderen naar goede privéscholen in Kampala. Aan de muur van zijn kleine werkplaats hangen de certificaten die hij heeft behaald en foto's van de SKIT-cursus.

In november 2017 is er een nieuwe SKIT training van gegeven. Dit maal in Sierra Leone. In februari 2018 staat er een SKIT training in de planning voor Kenia.

KENIA

De werkloosheid onder jongeren op het platteland van Kenia is heel hoog. Dat is één van de redenen waarom jonge mensen naar de grote stad trekken om daar werk te vinden. Het leven in de sloppenwijken is echter keihard en het is moeilijk om je daar te ontwikkelen om een goed bestaan op te bouwen. In Kenia heerst de gedachte dat je met kantoorwerk meer kunt verdienen dan met het werken met je handen. Gevolg is dat er vele jongeren in de stad een schamel loon bij elkaar proberen te schrapen met het rijden op de Boda Boda (de brommertaxi).

Platteland versus de stad

De organisatie Sauti Kuu ('Powerfull Voices') werkt aan het verbinden van deze twee werelden. Jongeren op het platteland worden geholpen met vakopleidingen, het versterken van hun zelfbewustzijn d.m.v. sport en het trainen van levensvaardigheden d.m.v. creatieve expressie. In de nieuwe school gaan deze trainingen hand in hand om de jongeren een perspectief en geloof in zichzelf te bieden. Jongeren uit de sloppenwijken worden in contact gebracht met jongeren op het platteland. Zij zien dat het leven daar met vaktraining perspectief biedt. Jongeren op het platteland horen uit de eerste hand dat het leven in de sloppenwijken duur, gevaarlijk en zonder perspectief is.

Nieuwe school

De oprichter van de stichting Sauti Kuu is Auma Obama, de zuster van oud president Barack Obama. In de nieuwe vakschool die gebouwd wordt zullen jaarlijks 100 jongeren (in de leeftijd van 16-21 jaar) praktische beroepsvaardigheden leren om hun toekomst op het platteland te versterken. Het gaat om de volgende vaardigheden: elektriciteit, loodgieterswerk, timmerwerk en meubelmaken, metselwerk, lassen, kleermakerswerk, landbouw en autotechniek. Er is namelijk grote behoefte aan goede vakmensen in de groeiende economie van Kenia.

Leermiddelen

Dit project heeft als doel om jongeren te helpen inzien dat het mogelijk is om onafhankelijk te worden en een goede levensstandaard te krijgen als je een concreet beroep leert. Om dit vakonderwijs aan te kunnen bieden leverde Tools To Work de benodigde gereedschappen en machines.

SIERRA LEONE

De organisatie SEP (Strategic Entrepreneurship Program) wil een platform opzetten voor startende ondernemingen, waarin begeleiding en training geboden wordt. Door de tien jaar durende burgeroorlog in Sierra Leone hebben veel jonge mensen geen kans gehad een opleiding te volgen. Nu doen ze hand- en spandiensten om een beetje geld te verdienen maar ze hebben weinig toekomstperspectief en hun gevoel van eigenwaarde is klein.

Ondernemen

SEP is gepassioneerd om de manier van denken van deze jongeren om te buigen en hen voor te bereiden op zelfstandig ondernemerschap. Om dat te bereiken volgt de organisatie bedrijfstrainingen en doet ze praktijkgericht onderzoek en lobbywerk om opstartfinancieringen te vinden. Ook staat een kennisbezoek naar Nederland in de planning.

Ondersteunen

SEP gaat de studenten van IAMTECH (Institute of Advanced Management en Technologie) ondersteunen in het opzetten van een eigen onderneming. Daartoe geven zij computerlessen en ondernemerstrainingen en bieden ze een online platform voor beginnende en bestaande ondernemers. Deze voorzieningen zijn een belangrijk instrument in het succes van een eigen onderneming.

Eigen Naaiatelier

Voor andere studenten heeft SEP een naaiatelier opgezet. De vraag naar traditionele kleding groeit in Sierra Leone. Er zijn niet genoeg designers in Sierra Leone om dit te produceren en daarom kopen veel mensen jurken en pakken uit omliggende landen, zoals uit Mali. Het SEP-naaiatelier heeft de ambitie om in dit gat te springen en "Africana" kleding van hoge kwaliteit te maken. De beste studenten krijgen ook de mogelijkheid om door te groeien als start-up.

OEGANDA

Waar we in veel westerse landen met vergrijzing te maken hebben, wordt Oeganda ook wel het jongste land ter wereld genoemd. Meer dan driekwart van de bevolking is jonger dan 30 jaar en dat zal de komende decennia alleen maar groeien. Vele jongeren in Oeganda hebben geen werk. Door te weinig scholing en door de enorme concurrentie op de arbeidsmarkt. Het ontbreekt Oeganda aan lokale maakindustrie, een goede gezondheidszorg en huisvesting.

Jongeren centrum

Om te voorkomen dat deze grote groep jongeren ontspoord is het dringend nodig hen onderwijs en toekomstperspectief te bieden. Eén van de organisaties die deze problemen te lijf gaat is ASOD (Action to Support Orphans and Disadvantaged). ASOD heeft een jongeren centrum opgezet in Kawanda, Centraal Oeganda. In het gezondheidscentrum wordt o.a. voorlichting gegeven over het voorkomen van HIV/ Aids. Aan het centrum is ook een technische school verbonden. Hier leren jongeren een vak waarmee ze werk kunnen vinden of zelf creëren. De beroepsopleidingen die worden aangeboden zijn kledingmaken, houtbewerken, lassen, metselen, motoronderhoud en het kappersvak.

Opleiding en voorlichting

Jaarlijks zullen er 285 kwetsbare jongeren een vakopleiding krijgen. Daarnaast heeft het centrum zich ten doel gesteld om in drie jaar tijd aan 3000 jongeren seksuele voorlichting te geven. De organisatie krijgt hulp van de Astrid Uganda Foundation, Tools To Work leverde de gereedschappen. In augustus zijn de goederen aangekomen bij het jongeren centrum in Kampala en met veel blijdschap in ontvangst genomen.

“Today we had a staff meeting at MTI, after the meeting we had the opportunity to unpack all the items, the respective trainers liked them and were so impressed, they said these are going to ease their practical classes.”

Regards
John Tumwebaze
Executive Director ASOD Uganda

RWANDA

Rwanda ligt in Oost-Afrika en grenst aan Congo-Kinshasa, Oeganda, Tanzania en Burundi. Het land heeft een landbouweconomie maar doordat de bevolking toeneemt, is er minder grond beschikbaar per inwoner. Daarom legt de overheid meer nadruk op andere werkgelegenheid. Vakonderwijs is daarbij van groot belang.

Armoede

De mensen op het platteland leven aan de onderkant van de maatschappij. Zij werken als arbeider voor minder dan 1 euro per dag en worden sociaal en economisch uitgebuit. Ze hebben amper toegang tot de eerste levensbehoeften zoals voedsel, schoon water, gezondheidszorg, en goede huisvesting.

Vakopleiding

Father Patrick Bateganya zag dat deze mensen niet in staat zijn zelf uit die ellende te komen. Daarom ontwikkelde hij in 2010 een educatief programma: Community Education Programs (CEP). Het project biedt korte vakopleidingen die mensen de kans geeft een beter leven te krijgen. Binnen de opleidingen wordt aan 60 mensen geleerd om kleding te maken. 60 anderen leren voor timmerman.

Eigen bedrijfje starten

Naast de vaktrainingen wordt ook uitgelegd hoe het microkrediet systeem werkt, hoe een ondernemingsplan te schrijven en hoe een coöperatie werkt. Na hun opleiding beginnen de meeste mensen voor zichzelf. Hiermee creëren ze vaak ook werk voor anderen. Om het project van Father Barganya in de toekomst te laten groeien, gaat Tools To Work CEP helpen met gereedschappen en machines.

Wie zijn toch die mensen aan wie Tools To Work haar tools toevertrouwt?

WIES KALSBEEK SCHRIJFT

Speciaal voor Tools To Work bezocht Wies Kalsbeek de mensen achter de projecten die wij steunen en schreef hun verhalen op. In deze nieuwsbrief het eerste verhaal. Maak kennis met Elizabeth Njeri van het Eliza Training Center in Kenia.

VECHTEN MET EEN VISIE

Elizabeth Njeri – Eliza Training Center

“Strijd is mijn lust en mijn leven”, zegt Elizabeth gretig. “Als je strijd voert, weet je dat er de volgende dag iets is opgelost, het leven weer iets gemakkelijker gaat.” Haar ogen bewijzen dat haar woorden uit de grond van haar hart komen. “Eigenlijk is mijn hele leven strijd”, vertelt ze vurig verder. “Ik ben een Kikuyu en Kikuyu’s zijn strijders. Wij geven niet op.

Ambacht

“Hier in Ngong, niet ver van Nairobi, ben ik opgegroeid in een klein dorp op een heuvel. Mijn vader stierf toen ik jong was en daar begon mijn overlevingsstrijd. Mijn moeder moest voor haar kinderen zorgen, maar wist niet hoe. We hadden niets. En dus ook geen geld voor onderwijs. Met hulp van anderen is het me uiteindelijk gelukt om naar school te gaan en toen ik ouder was, heb ik gevraagd of ik nog één vaardigheid mocht leren. Een ambacht. Een vak waarmee ik de rest van mijn leven onafhankelijk kan zijn.

Don't eat your seed

“En dat vak werd kledingmaakster! Ik ken nu alle kneepjes, heb zelfs een SKIT-training (Sewing Knitting Information Transfer) van Tools To Work gevolgd. En zo begon mijn nieuwe strijd. Maar nu is het vechten met een visie. Een diepgewortelde visie.”

Haar man Gerard luistert naar het passievolle verhaal van zijn vrouw en zegt ineens lachend: “Toen ik met Elizabeth ging trouwen, besefte ik heel goed dat ik ook met haar overtuigende visie trouwde. En ik steun haar waar ik kan, we doen het samen. Vrouwen, maar ook mannen die uit eenzelfde troosteloze startpositie komen als mijn vrouw leren wij in het Eliza Training Center zo’n vak, zo’n ambacht. Ik ben ook leraar hier”, zegt Gerard dan trots. “Ik leer de cursisten hoe ze een bedrijfje kunnen starten. Hoe ze met hun inkomen om moeten gaan, de zakelijke kant. Mijn slogan is: ‘Don't eat your seed.’ Daarmee bedoel ik dat je de winst voor je bedrijf moet gebruiken en niet voor andere zaken. Een belangrijke les voor succes.”

Het bewijs

“En,” vertelt Elizabeth vlug verder, “ik ben voor onze cursisten immers het bewijs dat je leven kan verbeteren. Dat je zonder middelbare school en universiteit iets kunt bereiken. Ik vertel de vrouwen ook dat als de vader van hun kinderen uit beeld is, ze hun kinderen toch een toekomst kunnen geven. En dat gaat niet gemakkelijk. Dat is een en al strijd, maar wel een strijd die je kunt winnen en die problemen oplost.” En zoals Elizabeth het vertelt, is het moeilijk om het niet te geloven.

Joyce heeft met vallen en opstaan in twee jaar de cursus kleding maken afgerond en heeft nu een mooie winkel in Nairobi.

Tools To Work

Het is druk vandaag. Het kleine huis van het grote gezin is voor de helft ingericht als cursusruimte en overal zitten de cursisten onder leiding van hun lerares hard te werken. Ieder hoekje van het huis wordt benut: boven is een computerruimte en een klein kantoortje, beneden een leslokaal vol naaimachines en een borduurmachine, in het halletje staat een mooie breimachine en er is zelfs een hoek ingericht als fotostudio van Gerard. “Zonder Tools To Work had het er hier natuurlijk niet zo uitgezien”, zeggen ze stralend. “Kijk wat allemaal uit Nederland is gekomen! We hebben naaimachines, een borduurmachine, een breimachine en computers gekregen. En binnenkort krijgen we meer materiaal. Zo fantastisch. En we hebben mede hierdoor al zoveel levens zien veranderen. Er zijn hier in Ngong, maar ook in de omgeving en zelfs in Nairobi mooie winkeltjes ontstaan van onze ex-cursisten. Ze zorgen nu voor zichzelf en hun kinderen en bieden ons schitterende stageplaatsen.

Strijden en geven

“En oh ja,” zegt Elizabeth tot slot, “er is nog iets wat mij, naast voortdurend strijden, heel gelukkig maakt en dat is geven! Ik geef heel graag. En daarmee doe ik nu precies wat ik graag wil doen: strijden en geven. Met hulp van mijn geloof, mijn man en natuurlijk Tools To Work.”

Wies Kalsbeek

WERKEN IN BESCHERMDE OMGEVING

De werkplaats van Tools To Work biedt werkervaring aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het opknappen en reviseren van gereedschap voor vakscholen in Afrika, is tegelijkertijd de Tool die mensen handvatten geeft weer mee te doen.

Interview met Traject-begeleidster Ursula Baaij

Bij Tools To Work werken mensen van diverse pluimage. Onze senioren vrijwilligers zetten hun kennis en ervaring in binnen onze werkplaats. Daarnaast bieden zij een stabiel en vruchtbaar klimaat waarin mensen zich verder kunnen ontwikkelen om de afstand tot de arbeidsmarkt te overbruggen. Ursula Baaij is als trajectbegeleider verantwoordelijk voor deze groep.

“Veel van onze deelnemers hebben of hadden problemen op het psychische vlak. Je kunt daarbij denken aan zaken als burn-out, depressie, (ex-) verslaving, autisme of ADHD. De meesten leven van een uitkering, bijvoorbeeld WAJONG, WIA of Bijstand. Deze werknemers worden door gemeenten of door het UWV bij ons aangemeld voor een arbeidsfit-traject of weten zelf de weg naar onze werkplaats te vinden. De nieuwe Participatiewet is in het leven geroepen om mensen met een arbeidsbeperking (ik spreek liever van mensen met hun eigen kwaliteiten en een speciale uitdaging) meer kansen te bieden om te participeren in onze maatschappij. Het zou faciliteiten bieden en werkgevers moeten ondersteunen zodat zij in staat worden gesteld om uiteindelijk op de reguliere arbeidsmarkt een werkplek te vinden.” Aldus Ursula.

Minder werkdruk

Deze mensen werken doorgaans graag bij Tools To Work. De werkdruk binnen de organisatie ligt minder hoog. De onderlinge werksfeer is zo dat zij zich op de werkvloer thuis voelen en binnen Tools To Work wordt werk voor hen gezocht dat aansluit bij hun interesses en mogelijkheden. “Maar het blijkt voor deze mensen vervolgens vaak erg moeilijk uit te stromen naar een betaalde passende baan.” Toch zijn er in 2017 13 mensen kunnen uitstromen naar werk.

Ursula probeert door middel van stages deze mensen weer aan de reguliere arbeidsmarkt te laten wennen. “Maar stageplaatsen vinden valt niet altijd mee. Onlangs is het me nog wel gelukt om iemand hier in een aangrenzende gemeente ervaring op te laten doen. Men was heel tevreden, maar durfde uiteindelijk de stap niet aan om hem in vaste dienst te nemen. En zo gaat het vaker.”

Onderzoek

Dat mensen met een beperking moeilijk werk kunnen vinden is overigens een landelijk probleem. Uit een onlangs gepubliceerd onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) blijkt dat de helft van de organisaties en bedrijven geen mensen aanneemt die een handicap of andere gezondheidsproblemen hebben. De ondervraagden zeggen bijvoorbeeld dat er geen geschikte functies zijn voor die mensen of dat ze überhaupt geen nieuwe mensen nodig hebben. Veel werkgevers zijn volgens het SCP niet bekend met regelingen voor mensen met een beperking, zoals loonkostensubsidie of een no-riskregeling, waarbij ze geen ziektekosten hoeven te betalen als de werknemer ziek is.

Job-carving

Ursula herkent een en ander wel. “En ik vind dat zo jammer. Werkgevers blijken veelal nog onvoldoende op de hoogte van de mogelijkheden van deze specifieke doelgroep. Als iemand bijvoorbeeld blind is of rolstoel afhankelijk, is het veel duidelijker welke zaken er moeten worden geregeld om iemand een werkplek te geven. Maar Autismen of ADHD vraagt om hele andere aanpassingen. Ik zou bedrijven uit willen dagen wat creatiever met hun functiebeschrijvingen om te gaan en wellicht ‘job-carving’ toe te passen. Dan is een functie op te splitsen in verschillende deeltaken. Elk deel zou dan door iemand kunnen worden gedaan met kennis op dat specifieke terrein. Het blijkt in de praktijk namelijk dat onze medewerkers met de juiste aanpassingen uitstekende arbeidskrachten kunnen zijn.”

Ursula Baaij blijft vechten voor deze mensen met hun speciale uitdaging. “Hoe prettig ik deze medewerkers ze ook vind hier bij Tools To Work, ze verdienen een kans in de reguliere maatschappij waarbij ze zelfredzaam kunnen zijn en niet langer afhankelijk van een uitkering.”

BEPERKTE TAALVAARDIGHEID: EEN GROOT PROBLEEM!

In de krant van woensdag 15 december 2017 stond een artikel met de kop: “Bedrijven in Brabant: krik het taalniveau op”. In dit artikel wordt een pleidooi gehouden om in de bedrijven met de medewerkers met een taalachterstand aan de gang te gaan. Dit is nou net wat ik bij Tools To Work als mijn voornaamste inbreng zie. Tijdens het werk medewerkers helpen om hun taalniveau te verbeteren.

Toen ik “solliciteerde” naar deze werkplek als vrijwilliger had ik dat ook voor ogen. Het is vaak voor mensen een heel hoge drempel om toe te geven dat je taalniveau te laag is. Ik geef les aan Nederlandse laaggeletterden en hoor en zie hun problemen iedere week. Beperkte taalvaardigheid werkt op veel manieren door in het leven van mensen. Je kan daarbij denken aan een vergroot risico op schulden, gezondheidsproblemen, digitale achterstand. Vaak wordt in laag taalvaardige gezinnen het probleem van ouders op kinderen ook doorgegeven. Het onderwijs kan dit niet alleen oplossen. Werkgevers kunnen hierbij een grote rol spelen.

Als dit al voor veel Nederlandstalige mensen geldt dan is het probleem voor mensen uit andere landen zoals vluchtelingen nog veel groter. Daar komt bij dat de druk om op tijd in te burgeren ook groot is.

Tijdens mijn vrijwilligerswerk op het Kellebeekcollege zie ik hoe mensen daarmee worstelen en ik zie het ook bij mensen die werken bij Tools To Work. Ik vind het dan ook een voorrecht om vanuit mijn ervaring en kennis als oud taaldocent mensen te helpen met hun Nederlands.

Probleem daarbij ervaar ik, is het verloop onder de vrijwilligers, immers als men een ander lesrooster krijgt bv. of als men stage mag gaan lopen dan stopt vaak de taalbegeleiding. Toch moeten de inburgeraars binnen de afgesproken tijd hun inburgeringsexamen hebben afgelegd en maak ik me zorgen over de begeleiding bij hun leerproces.

Samengevat:

Binnen mijn mogelijkheden wil ik de werknemers bij Tools vooruit helpen op het gebied van Nederlands. Dat geldt voor buitenlandse, maar mogelijk ook voor de Nederlandse mensen. Wij helpen waar mogelijk ook bij het zoeken naar mogelijkheden voor specifieke opleidingen.

*Johan Broos,
taalvrijwilliger bij Tools To Work*

VRIJWILLIGERSWERK

Heico Schrik is 60 jaar en werkt als vrijwilliger bij Tools to Work. Zijn vrouw werkt in het onderwijs en ze hebben 2 kinderen die al hun eigen weg gaan. Heico volgde achter- en vervolgens de LTS, MTS en PTH (

Pedagogische Technische Hogeschool) de vroegere opleiding voor leraar technisch onderwijs. Dat laatste deed hij naast zijn baan als werkvoorbereider en planner bij de RET in Rotterdam. Hij heeft zodoende heel wat kilometers gemaakt vanuit zijn woonplaats Breda naar Rotterdam en opleidingsplaatsen. Opmerkelijk hieraan is dat hij, hoewel werkend bij de RET, de trammaatschappij, een hekel heeft aan het openbaar vervoer. “Het brengt je op de verkeerde tijd op de verkeerde plaats”. Heico is een echte autotijger. Bij de RET ging het op den duur niet meer naar wens en kon hij weggelaten met een regeling. Hierdoor kwam Tools To Work in beeld. Op de gereedschapsafdeling is Heico een gewaardeerde kracht. Hij is niet te beroerd om te helpen in woord en daad en ook zijn pedagogische kwaliteiten komen van pas. Heico geniet van de contacten met collega's. Voor stichting Help Burkina is hij twee keer in Afrika geweest. Deze organisatie zet zich in voor betere omstandigheden op gebied van onderwijs, hygiëne en medische zorg. Heico heeft naast diverse andere hobby's, de zorg heeft voor 25 bijenvolken (in zijn volkstuin). En ja, hij moet ook nog elke week solliciteren.

VRIJWILLIGERSWERK

Mijn naam is Jehad Manieh. Sinds 2015 woon ik in Nederland. Ik ben geboren in Syrië, in de stad Damascus. Nu woon ik in Oosterhout met mijn vrouw en vier zonen. Sinds februari 2017 werk ik op de brei- en naaimachineafdeling van Tools To Work. Twee ochtenden in de week. Dat helpt mij het leren over Nederlandse gewoontes. Ook krijg ik hulp bij het leren van de Nederlandse taal. Dat vind ik belangrijk om verder te komen en om mijn inburgeringsdiploma te halen.

GEEF EEN TOEKOMST CADEAU!

"Ik wil een goed doel steunen, maar komt het geld goed terecht?"

In 2018 willen wij **20 gereedschapskisten** versturen aan scholen in Oeganda en Kenia. Met één kist kunnen ca. 7 jongeren praktijkles krijgen. Met een diploma en gereedschap op zak kunnen zij aan de slag als vakman/ vakvrouw, een inkomen verdienen en krijgen perspectief in het leven.

Doneer een gereedschapskist

- Al voor € 25,- geeft u een jongere in Afrika een toekomst
- Een totale, ruimgevulde gereedschapskist kost € 175,-
- Hiermee kunnen 7 jongeren praktijkles krijgen en een concreet vak leren
- De gereedschapskisten die wij maken zijn samengesteld uit gerevisseerd gereedschap van goede kwaliteit
- Wij stellen gereedschapsets samen voor timmerlui, lassers, metse-laars, elektriciens, automonteurs en fietsenmakers

Laat december een feestmaand zijn en help deze jongeren vooruit!

Dit levert het u op

- U helpt Nederlandse jongeren bij hun re-integratie
- U helpt jongeren in Oeganda en Kenia een concreet vak te leren
- U helpt het milieu door het hergebruik van goederen

En verder:

- U kunt al meedoen vanaf 25,-
- Uw donatie komt gegarandeerd dáár terecht waar het voor bedoeld is
- U kunt onze projecten volgen op onze website

U doet toch ook mee?

Samen krijgen we het voor elkaar en geven deze jongeren toekomstperspectief!

Meedoen aan deze actie kan op:

www.ToolsToWork.nl/december-actie

KORT NIEUWS

Vredesprijs

De Bredase Vredesprijs 2017 is gewonnen door vrijwilliger Rob Suurmond voor zijn werk bij stichting Tools To Work en crisistelefoon Sensor. Bij stichting Tools To Work houdt Rob zich onder meer bezig met het reviseren van breimachines. Hij is diverse keren naar Afrika geweest om mensen op te leiden. Suurmond ontving de prijs uit handen van de Bredase burgemeester Paul Depla.

Aanhanger

Tweemaal per week haalt Tools To Work goederen op bij particulieren, scholen en bedrijven. Hebt u spullen die wij kunnen gebruiken? Belt u dan met 076-5810202. U maakt ons blij met naai- en breimachines, fietsen, computers en gereedschap.

De Dikke Blauwe

Het journalistieke jaarboek over doneren & sociaal investeren in Nederland, is verschenen. Met een leuk artikel over het werk van Tools To Work.
<https://www.dedikkeblauwe.nl/news/pi-tools-to-work>

DONATEURS

Graag bedanken wij al onze donateurs van wie wij goederen, financiële hulp en / of steun en advies mochten ontvangen.

De volgende bedrijven en organisaties steunden ons met materialen:

